

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 822/2024
09.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Филипа Спалевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу 12К-437/22 од 08.12.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-266/24 од 23.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 09.07.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Филипа Спалевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу 12К-437/22 од 08.12.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-266/24 од 23.04.2024. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 441. став 4. Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **одбацује**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу 12К-437/22 од 08.12.2023. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 1 године, коју ће издржати по правноснажности пресуде у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, а које просторије не сме напуштати осим у случајевима предвиђеним Законом о извршењу ванзаводских санкција и мера, а уколико окривљени самовољно напусти просторије у којима станује једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. Окривљеном је изречена и мера безбедности обавезно лечење алкохоличара, која мера ће се према окривљеном извршити у одговарајућој здравственој или другој специјализованој установи по правноснажности пресуде и трајаће док постоји потреба за лечењем, али не дуже од изречене казне затвора, при чему ће се време проведено у установи за лечење урачунати у казну затвора. Истом пресудом, одлучено је о имовинскоправном захтеву

и трошковима кривичног поступка на начин ближе одређен у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-266/24 од 23.04.2024. године, одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу и браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Крагујевцу 12К-437/22 од 08.12.2023. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Филип Спалевић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 441. став 3. и 4. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, или да побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу. Као незаконит доказ бранилац означава записник ПУ Крагујевац бр. КУ-418/22 од 18.04.2022. године и указује да се његова незаконитост огледа у чињеници да окривљеном пре саслушања није омогућен увид у целокупне списе предмета.

Врховни суд напред изнете наводе браниоца оцењује као неосноване.

Из списка предмета – записника о саслушању окривљеног АА Кз-418/22 пред овлашћеним службеницима Лицима Полицијске управе у Крагујевцу од 18.04.2022. године, произилази да је окривљени пре саслушања у предистражном поступку поучен о својим правима из члана 68. ЗКП, пре свега о праву на браниоца, да му је постављен бранилац по службеној дужности, адвокат Филип Спалевић, да му је омогућен поверљив разговор са браниоцем, који је надзиран само гледањем, не и слушањем, разговор је трајао 10 минута, након чега је окривљени изјавио да жели да изнесе одбрану. Након тога, окривљени и његов бранилац по службеној дужности упозорени су да имају право да прочитају записник или да захтевају да им се прочита записник и констатовано је да су записник прочитали, да нису имали примедбе, и исти су потписали окривљени, бранилац по службеној дужности адвокат Филип Спалевић, записничар ББ и овлашћено службено лице ВВ.

Из свега наведеног, по оцени Врховног суда, записник о саслушању окривљеног од 18.04.2022. године је у свему сачињен сходно члану 289. став 3. ЗКП, будући да је окривљени пре саслушања пред ПУ Крагујевац, поучен о својим правима из члана 68. ЗКП, која између осталих, укључују и право окривљеног да прочита кривичну пријаву, записник о увиђају, налаз и мишљење вештака, које му је предочено, да је потом свој исказ дао у присуству браниоца и да су записник о саслушању потписали без икакве примедбе, те су наводи захтева да окривљеном пре саслушања није омогућен увид у целокупне списе предмета чиме је повређена одредба члана 68. став 1. тачка б) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости указује и да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер је суд окривљеног требало да ослободи плаћања трошкова кривичног поступка у складу са одредбом члана 264. став 4. ЗКП, јер је незапослено лице и нема средстава за живот, а трошкови представљају трошкове поступка којих се окривљених може ослободити.

Врховни суд налази да су изнети наводи захтева за заштиту законитости неосновани.

Ово стога што је одредбом члана 264. став 4. ЗКП, прописано да у одлуци којом се решава о трошковима суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до б) и тачка 9) овог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава. Уколико се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима, председник већа односно судија појединац може посебним решењем да ослободи окривљеног дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Дакле, одредба члана 264. став 4. ЗКП, предвиђа факултативан основ за ослобађање од плаћања трошкова кривичног поступка, односно само могућност, али не и обавезу суда да окривљеног ослободи од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка уколико су за то испуњени законски услови или уколико окривљени достави доказе – податке о томе да би плаћањем наведених трошкова било доведено у питање издржавање окривљеног или лица које је он дужан да издржава, што у конкретном случају није учињено, па како је окривљени у конкретном случају правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен због предметног кривичног дела, то је правилном применом члана 264. став 1. ЗКП, окривљени обавезан да сноси трошкове кривичног поступка.

Поднетим захтевом за заштиту законитости бранилац побијане пресуде такође оспорава и због учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер се пресуда заснива на исказу окривљеног пред ПУ Крагујевац, без довођења у везу тог исказа са осталим изведеним доказима, отуда пресуда нема довољно разлога о одлучним чињеницама.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења

овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Бранилац даље у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона коју нумерише као повреду члана 441. став 3. ЗКП, а која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, како бранилац окривљеног у образложењу захтева не прецизира у чему се састоји наведена повреда, то је Врховни суд оценио да захтев за заштиту законитости у овом делу нема прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи још и да је побијаним пресудама учињена повреда члана 6. став 3. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода јер је окривљеном повређено право на „одговарајуће време и могућност за припрему своје одбране“ загарантовано Конвенцијом као и право на правично суђење гарантовано чланом 32. Устава Републике Србије.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење, а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, мора се доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права. Имајући у виду да бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује на учињене повреде Устава и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, али уз захтев за заштиту законитости није доставио одлуку којом је утврђена повреда људских права окривљеног, то је Врховни суд нашао да захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу такође нема прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога, на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, Врховни суд је донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић